

DE BAZUIN.

Stemmen uit de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland.

(Ten voordeele der Theologische School te Kampen.)

Vrijdag 22 Juni 1888.

Door Haggai vraagt de Heere ook Neerlands volk:

»Hag het voor ulieden wel de tijd/ dat gij woont in ulre getwelfde huizen en zal dit huis (de Heeren huis) woest zijn? Hagg. 1:4

Joël II: 1a, Blaast de Bazuin!

Dit blad wordt wekelijks, des Vrijdags, uitgegeven. Abonnementsprijs, per drie maanden, franko per post, door geheel het Rijk f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Zuid-Afrika f 3.—. Abonnemenen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóóruit worden betaald. Prijs van afzonderlijke nummers 12 1/2 cent.

UITGEVER:
H. BULENS,
WINTERSWIJK.

Prijs der advertentiën van 1—10 regels f 1.—; elken regel meer 10 cts. Boekhandelaars-advertentiën 3/2 maal. Advertentiën en bestellingen gelieve men op werkdagen v r a c h t v r i j te adresseeren aan den DRUKKER G. PH. ZALSMAN te Kampen; Kerk- en Schoolnieuws, benevens in te zenden Stukken en ter recensie bestemde werken aan DE REDAKTIE TE KAMPEN.

Kerkelijke en Gemeentelijke Berichten, enz.

VAN DE SYNODALE COMMISSIE.
Ontvangen voor de Gemeente te Nijmegen bij den Kerkeraad aldaar:
Van C. v. d. Marel te Kralingen f 1.50.
Namens de Syn. Comm.
J. NEDERHOED, Secretaris.
Middelstum, 18 Juni 1888.

Klasse Hattum
vergaderd, D. V., op Woensdag den 4 Juli a. s. te Heerde, des morgens te tien ure.
H. M. VAN DER VEGT.
Heerde, Juni 1888.

Woensdag, 4 Juli, 's morgens 9 ure, zal D. V. de Classis Zierikzee in het kerkgebouw in de St. Domusstraat vergaderen. De collecten voor het Studenten- en Pred. Wed. en Weezen fonds zullen gefind worden.
J. A. GOEDBLOED, Class. Corresp.
Zierikzee, 19 Juni 1888.

TER NEUZEN. Zondag 17 Juni mochten wij gedachtenis viere van de vóór vijftig jaar in het land van Axel gestichte gemeente onzer kerk, welke niettegenstaande verdrukking en strijd, onder den zegen des Heeren in korten tijd zulk een uitbreiding verkreeg, dat deze ééne, spoedig tot drie gemeenten werd, Axel, Neuzen en Zaamslag, die weldra ieder een kerkgebouw verkregen en gezamenlijk tot hun eersten Leeraar beroepen den nu rustenden predikant, den WelEerw. Heer Ds. A. G. de Waal.

Na tot het jaar 1868 gecombineerd te zijn geweest, werd elk eene zelfstandige gemeente met eigen Leeraar, en bestaat ook reeds sinds jaren in elke gemeente eene Christelijke school voor onze kinderen. In den namiddag trad tot dit doel onze geachte Leeraar Ds. J. Westerhuis voor de gemeente op, en hield eene zeer toepasselijke rede, naar aanleiding van Ps. 77: 12a, de gemeente opwekkende ter herdenking van de groote daden des Heeren; vervolgens schetste hij in korte hoofdtrekken den geheelen loop dezer gebeurtenis; wees op de trouw en goedertierenheid Gods in dezen bewezen, die ons niet tot twee, maar tot drie heiren heeft doen worden en eindigde met de gemeente toe te roepen: de daden des Heeren te ge-

denken en zijnen Naam te verhoogen.
Namens den Kerkeraad,
J. A. TAZELAAR, Scriba.

AXEL, 18 Juni 1888. J. l. Zondag 17 Juni was het 50 jaren geleden dat de Chr. Afscheidenen van Axel, Terneuzen en Zaamslag eene gemeente stichtten. Deze geloofsgebeurtenis werd Zondag ook door onze gemeente te Axel feestelijk herdacht. Het was een genotvolle dag.

's Morgens bepaalde onze geliefde leeraar Ds. A. v. d. Linden ons bij de Afscheiding in Nederland naar aanleiding der woorden van Habakuk 3: 2a »Uw werk, o Heere, behoud dat in 't leven'.

Des namiddags was voor ons de voorbereidingsure voor 't H. Avondmaal aangebroken. En des avonds werden we bepaald bij de Afscheiding in 't land van Axel, naar aanleiding der woorden van Paulus 1 Cor. 15: 58. Vooral des avonds woonde een zeer talrijke schare onze samenkomst bij en luisterde met aandacht naar de keurige feestrede.

Verlijdend was het ons das vele doleerenden, met hunnen leeraar Ds. F. W. J. Wolf, in ons midden waren, om met ons het werk Gods te herdenken.
Gode voor alles de eere!
Namens den kerkeraad,
T. MARIS, scriba.

Bedankt voor het beroep naar Baarn, door Ds. P. Biesterveld.
Namens den Kerkeraad,
J. SNOEK, Scriba.
Gorinchem, 3 Juni 1888.

SIDDEBUREN, 11 Juni '88. Gisteren maakte onze Leeraar Ds. F. Moet aan de gemeente bekend, eene roeping te hebben ontvangen van de Chr. Ger. Gemeente te Opperdoes, Classis Enkhuizen.

WESTBROEK, 18 Juni 1888. Heden avond werd na gehouden biduur, onder de leiding van onzen geachten consulent Ds. van Minnen van Utrecht, uit een te voren bekend gemaakt tweetal, Ds. H. Vissink van Gameren en Ds. A. de Vlieg van Ouderkerk a. d. Amstel, met groote meerderheid van stemmen tot herder en leeraar onzer Gem. beroepen, Ds. H. Vissink van Gameren. Dat de Heere het hart van dezen zijnen dienstknecht bewerke tot een Hem welbehagelijke keuze, is de wensch en bede van kerkeraad en Gemeente.
Namens den kerkeraad,
A. GROENENDORST, scriba.

HEINKENSZAND, 17 Juni 1888. Heden na de middagdienst werd uit een te voren gemaakt drietal, onder leiding van Ds. J. W. Draijer van Oudega, door de mansleden met groote meerderheid van stemmen tot herder en leeraar dezer gemeente verkoren Ds. H. de Koning van Uithoorn. De Heere vervulle den wensch der gemeente, en doe dien dienaar eene Hem wel behagelijke keuze doen, tot heil en opbouwing van zijn koninkrijk aan deze plaats.
Namens den Kerkeraad,
J. VAN VLIJVEN Gz., Scriba.

HEERENVEEN, 17 Juni 1888. Beroepen: Ds. J. N. Lindeboom te Zutphen.
De Kerkeraad.

SCHOONEBEEK, den 18 Juni 1888. Gisteren is alhier met groote meerderheid van stemmen beroepen, Ds. R. J. v. d. Veen te Hindeloopen.
Namens den kerkeraad,
H. POPPEN, Scriba.

OPPERDOES, den 18den Juni 1888. Laatstleden Vrijdag avond is alhier in de Chr. Gereform. Gem. met algemeene instemming van de mansleden der gemeente, tot herder en leeraar beroepen, Ds. F. Moet van Siddeburen. Dat de Heere hem bereidvaardigheid en tevens volle vrijmoedigheid moge schenken om die roeping aan te nemen, is de hartelijke wensch en bede van den kerkeraad en de gemeente.
Namens den kerkeraad,
Cs. STAM, scriba.

GAMEREN, 18 Juni 1888. Zondag jl. maakte onze beminde leeraar H. Vissink de gemeente bekend, eene roeping te hebben ontvangen van de gemeente te Westbroek.
Daar wij gevoelen de banden en zien de vele werkzaamheden in dezen wijngaard, zoo wenschen wij, dat de Heere geve, dat hij bij ons blijve.
Namens den Kerkeraad,
P. W. VAN ANROOIJ, Scriba.

OUDERKERK a/A, 18 Juni '88. Gisteren werd de gemeente alhier zeer verontrust, daar zij bij moede van een onzer Ouderlingen moest vernemen, dat onze geachte leeraar Ds. A. de Vlieg eene roeping had ontvangen van de gemeente te Halfweg. De korte tijd die hij nog maar aan deze plaats werkzaam is, doet ons hopen eerlang van hem te mogen hooren: ik blijf bij u.
Namens den Kerkeraad,
D. VERSLOOT, Scr.

NIEUW-VENNIP, 19 Juni '88. Zondag j. l. was voor de gemeente alhier een dag van droefheid en van dankbaarheid. Onze geachte leeraar nam afscheid van de gemeente en de menigte vrienden, die opgekomen waren, naar aanleiding van 1

Thess. 3: 12. Menige traan, in stilte weggepinkt, getuigde van wat er omging in de harten, nu zulk een leeraar, die ons een geliefde vriend en broeder is, ons ging verlaten. Dankbaarheid paste ons daarvoor, dat wij hem zoo lang mochten houden en dat in al die jaren de hand tusschen leeraar en gemeente steeds sterker werd gevoeld. God de Almachtige verhoore de bede, die hem aan 't eind onzer samenkomst werd toegezongen uit Ps. 121: 4. Moge het den Koning Zijner kerk behagen ons spoedig den man Zijns raads te zenden.
L. ROUBOS, Scriba.

Ontvangen voor de Theol. School.
Van D. J. Hazewold te Zutphen . . . f 1.—
Van de Gem. te Beilen . . . 11.55
„ „ Diever . . . 11.08
„ „ Hijken . . . 3.33
„ „ Westerbork . . . 3.87
„ „ Holten . . . 4.—
*Van de Gem. te Kampen . . . 56.035
In de vorige opgave stond Hallum f 1.—, moet zijn Hollum f 1.—.
J. NEDERHOED,
Penningmeester.
Middelstum, 18 Juni 1888.

Ontvangen voor de Zending.
De P. C. v. d. Gem. te Utrecht . . . f 65.—
„ „ Brielle . . . 12.50
„ „ Dordrecht . . . 67.955
„ „ Kromhout . . . 2.—
Door den heer Verhoeven te Dordrecht, uit het busje van A. van Driel . . . 2.25
Door idem, van de Naaischool van Mej. M. v. Schelt . . . 3.—
Door Ds. v. Halzema, van de Jongel. vereen. te Gees . . . 1.—
Door Ds. Groenewegen, gev. in het kerkzakje te Ruinerwold en Koekange . . . 10.—
Door Ds. Geerds, gev. in het kerkzakje te Appingedam . . . 4.—
Door T. den Dekker, van de Zondagschool te Gorinchem . . . 2.50
Door S. Huisjes, uit het busje op het Zondagavondgezelschap ten huize van Mej. de wed. de Groot te Schiedam . . . 6.655
De P. C. v. d. Gem. te Tholen . . . 8.10
„ „ Bergen op Zoom . . . 79.09
„ „ Groningen . . . 21.815
„ „ De Leek . . . 21.20
„ „ Ten Boer . . . 21.285
„ „ Houwerzijl en Zoltkamp . . . 18.88
„ „ Wirdum . . . 16.20
„ „ Ferwerd . . . 11.10
„ „ Hollandscheveld . . . 15.—
„ „ Almelo . . . 6.29
„ „ Holten . . . 5.82
„ „ Rijsen . . . 1.875
„ „ Onstwedder- . . . 18.10
„ „ Mussel . . .
„ „ Boskoop . . .

Door Ds. Sluiter te Boskoop, uit de bus van de Zondagschool »Jachin» . . . f 4.85
Door idem, uit de Zend. bus der Meisjes-catechisatie . . . 5.895
Door idem, uit de Zend. bus der Jonges-catechisatie . . . 3.075
Door idem, gev. in de coll. »Pinkster-offertje» . . . —.25
Door H. Knik Hz., van de Zend. vereen. »Uw koninkrijk kome» te Groningen . . . 100.—
B. J. C. G. DE MOEN,
penningm.

Doesborgh, 19 Juni 1888.

Inw. Zending Prov. Zuid-Holland.
In goede orde ontvangen de collecten
der Gem. te Hazerswoude . . . f 20.45
„ „ Rijnsburg . . . 15.87
„ „ Boskoop . . . 7.—
Per postw. uit het busje der handwerk- school van Meijuffrouw Beuwkes te 's Hage . . . 2.50
Door Ds. Groven gevonden in het kerkzakje te Rijnsburg van broeder Loman te Abbenbroek . . . 2.50
Hartelijk dank voor alle deze liefdegaven, inzonderheid voor de gift uit 's Hage en Rijnsburg, deze zijn sprekende bewijzen van belangstelling en liefde in onzen arbeid. Ruste 's Heeren zegen op gevers en gaven.
Namens de Comm.
J. STRIJKS, penm.

Rhoon, 19/6 '88.

Inw. Zending Prov. Groningen.
In dank ontvangen
Van de Gem. te Veendam . . . 18.90
„ „ Sellingeren . . . 8.30
„ „ Nieuwe Pekela . . . 11.79
„ „ Onstwedde . . . 8.20
„ „ Musselkanaal . . . 7.85
„ „ Onstwedder Mussel . . . 1.65
„ „ Warffum . . . 12.73
„ „ Leens . . . 14.70
„ „ Houwerzijl . . . 10.00
„ „ Honwerzijl Bidstond . . . 5.—
„ „ Baflo . . . 13.575
„ „ Pieterburen . . . 5.—
„ „ Uithuizen . . . 23.80
„ „ Winsum . . . 15.61
„ „ Warffum . . . 13.40
Gev. in het kerkzakje te Groningen . . . 1.50
81 Mei '88, Zendingdag, Delfzijl . . . 84.50
E. HARKEMA, penm.
Winschoten, 19 Juni 1888.

Beschouwingen.

AAN EEN VRIEND TE JERUZALEM.

Waarde Vriend!

Uit de Bazuin en andere bladen hebt ge vernomen met wat eere Brummelkamp door ons volk herdacht wordt en zijne nagedachtenis in zegening blijft. Ik hoorde iemand de opmerking maken: »Ja wat heeft zoo'n man nu aan dat alles, hij weet er zelf niets van, en toen hij leefde hadden ze ook genoeg van hem te zeggen.» Tegen die rede- neering valt natuurlijk weinig in te brengen. En we zouden geneigd zijn alles ijdelheid te noemen, indien we alleen in dit leven op Christus hopen- de waren.

Maar de oplossing en de beteekenis van ons leven ligt niet in die spanne- tijds die we op deze aarde bestaan. Ware dit niet het geval, dan zou het sterven van den wijze en van den dwaas op hetzelfde neerkomen. De eer aan dooden bewezen is zelfvoldoening en zelfbevrediging voor de levenden. Maar op het standpunt des geloofs eeren we in het scheppel den Schepper, in den knecht den Meester. Daarbij dient zulk een blijmoedig sterven zeer tot verster- king van ons geloof. Hoe zeldzaam is het als een gelovige, en vooral een predikant, eens geheel opgeruimd en als 't ware zingende dit leven verlaat. Veel draagt daar zeker het stoffelijke, licha- melijke toe bij. Onder de macht van de ziekte, groote benauwdheden van het

lichaam, de werking der medicijnen en vooral van verdoovende middelen, treedt de geest naar den achtergrond, en daarmede alles wat voor ons zoo groote aantrekkelijkheid heeft. Doch ook hier- over regeert de Heere, en wanneer Hij die oorzaken niet laat werken dan komen ook die gevolgen niet.

Vele Christenen leven onder hun leed en hebben een zwaren strijd tusschen hun ik en hunne natuur. Welk een onderscheid tusschen de natuur van een Bilderdijk en een Brummelkamp! Toch hadden beiden dezelfde natuur uit Adam en was beider belijdenis: »zooverre doet Oosten is van het Westen, zooverre doet Hij onze overtredingen van ons». Of, zooals het gezang zegt:

Niets, o, Jezus! dan uw bloed
Geeft voldoening aan 't gemoed!

Als we beide deze mannen een oog- blik buiten de genade denken, hoe groot is dan het verschil! Een Bilderdijk die in de aangrijpendste poëzie op het leven en heel het mensdom de bitter- heid van zijn gemoed uitstort, naar den dood smachtende; en een Brummelkamp die het leven voor andere menschen wel zwaar vindt maar voor hem zelven niet, die boven zijn leed leeft; er niets op tegen heeft om hier lang te blijven, nooit moede is van den arbeid, nooit om ontslag van iets of om meer ge- mak en genot vraagt en als hij gevoelt dat 't einde nadert, met onverstoerbare opgeruimdheid tot zich zelven zegt: Brummelkamp gij hebt afgedaan! Brummelkamp heeft ons een leven

in en door de genade laten zien, waarbij het somtijds scheen of de genade zelve natuur was geworden. Maar dat ook hij den strijd kende tusschen vleesch, geest, geloof en ongelooft, weten allen die hem eenszins van nabij kenden. Hij had echter, wat slechts weinigen bezitten, een vermogen om dien strijd tot de binnenkamer te beperken en in het openbaar niet te laten zien, welk een strijd en welk een lijden Brummel- kamp had, maar om te doen zien wat een rijken en machtigen en algenoeg- zamen God zij hebben, die met hun strijd en hun leed tot dien God de toe- vlucht nemen.

Welk een voorrecht is het toch zulke dienstknechten des Heeren op onze levensweg ontmoet te hebben! Zij hebben zooveel voor ons gedaan zonder iets aan ons te doen. Zij hebben ons tot zelfonderzoek opgewekt, voor hoog- heid des geestes bewaard, en een voor- beeld nagelaten dat wij nooit hopen uit het oog te verliezen.

Gij hebt ook zeker met blijdschap vernomen, dat Z. M. onze koning den heer van 't Lindenhout, Directeur der Wees-inrichting te Neerbosch, benoemd heeft tot ridder van den Nederlandschen leeuw. In die benoeming spreekt zich eene waardeering uit, die ons hart goed doet. Hetgeen de Heere door dien éénen man gedaan heeft is zoo groot dat heel 't land er een getuigenis in zien moet van de waarachtigheid des Christelijken geloofs, en dat allen, die den naam des Heeren belijden, er uit

leeren kunnen, wat het is uit de hand van God te leven en het geloof aan de Goddelijke voorzienigheid in praktijk te brengen.

Ik geloof niet, dat de heer van 't Lindenhout goed zou zijn voor profes- sor in de Gereformeerde dogmatiek, of zelfs als Gereformerd catechisemeester op zijne plaats zou zijn. Het geheim zijner kracht en de groote beteekenis van dit menschenleven ligt ergens elders. Niet buiten maar binnen den kring van het Christelijk geloof. Niet het moderne humaniteitsbeginsel maar het geloof aan de almachtige liefde van den uit den dood opgestanen Zaligmaker van zondaren heeft aan Nederland een Neerbosch geschonken. God sterke den man die er het werktuig toe was, en vermenigvuldige hem de dagen en de krachten, om nog lang een zegen te zijn voor ons volk en voor de stichting, waaraan zijn naam onafscheidelijk is verbonden!

We mogen ons tegenwoordig in Am- sterdam verheugen in veel leven over de verkiezing van een lid voor onzen Gemeenteteraad, en worden op dit ge- bied een weinig Amerikaansch, doordien het volk over de regering van de hee- ren ontevreden is.

De kandidaten moeten nu eerst ge- hoord en gezien worden door de kie- zers, en daartoe wordt hun, avond aan avond, de gelegenheid gegeven. Het gaat eenigermate als grootmoeder ons vertelde van zekere plaats, waar de kindertjes aan de boomen hingen en

riepen: »pluk mijn, pluk mijn; 'k zal alle dagen zoet zijn!» En als we dan niet zoet waren, herinnerde grootmoeder ons aan onze belofte.

Of de kiezers dat nu ook zullen doen als de gekozenen tegenvallen, weet ik natuurlijk niet. Maar in het midden van de verkiezings-opgewektheid is prof. Spruijt, hoogleeraar in de wijsbe- geerte aan onze Universiteit, tot eene treurige ontdekking gek men. Z. H. G. heeft namelijk als zijn gevoelen uitge- sproken dat het met de verstandelijke vermogens van hen die niet de liberale partij volgen minder gunstig gesteld is, dat zij lijden aan verstandsverbijstering. Gij ziet dus dat het »gek» zijn, niet meer uitsluitend het privilege is van orthodoxe Theologen.

Steeds de uwe,
GISPEN.

Leer en Kerkregeering.

Vragen en bezwaren.

V.
De Heraut van 27 Mei heeft mij een grooten dienst bewezen voor het verder beantwoorden van deze vraag.

Duidelijker dan ooit te voren spreekt Dr. K. daarin uit dat het »Statut» eigenlijk maar een bijkomend iets is. Was er het Reglement niet, dan was het nog precies hetzelfde.

Zeer euphonistisch, d. i. met eene zeer verzachtende of welkinkende uit- drukking, zegt Dr. K. »Dat onze kerk- inrichting de weer inegroeiing van

de oorspronkelijke leden van het eene lichaam in den weg staat". In minder euphonistische maar duidelijke woorden uitgedrukt, zegt dit: De Chr. Geref. kerk is een nieuwe kerk; wij doleerenden zijn de van ouds Geref. Ned. kerk.

Dit is dan ook eigenlijk de cardo questionis; hierop komt alles neer. Wel wordt erkend dat wij *geestelijk* zuiver zijn in den loop; maar *formeel* begingen wij eene fout. De formeel fout, die wij geacht worden begaan te hebben, is dus de oorzaak dat zij, die zich er voor in acht namen en die beweren *formeel* goed te loopen, zich stellen naast en tegenover ons en dan van hun standpunt uit ons gaan toeroepen: Keert tot ons terug.

't Is goed, dat dit gezegd is. Wederzijds moet men goed weten wat men wil.

Vordert men van ons, dat wij met ter daad onze wordings- en ontwikkelingsgeschiedenis verloochenen, dan geloof ik niet dat er velen zijn die er toe genegen zijn.

Werp het Statuut weg, de formeel fout blijft. Die zit niet in '69, maar die zit hier, dat de *zich afscheidende van de Herv. kerk een kerkeraad stelden over zich en niet over de Hervormde gemeente*.

Utrum alleen deed goed; al de andere gemeenten deden verkeerd. De leden maakten zich vrij, zij deden het niet hun kerk, door voor hun kerk, d. i. voor hunne hervormde gemeente een kerkeraad te kiezen en die gemeente vrij te maken.

Onze afscheiding heet dan eene *kerkformatie*; de dolantie eene *kerk-reformatie*. Wij worden geacht wat nieuws gesticht te hebben. Zij, het oude te herstellen. De Chr. Geref. kerk zal eene nieuwe stichting zijn; zij blijven de oude Gereformeerde kerk.

Nu zijn wij *geestelijk* wel in 't rechte spoor, en zijn *geestelijk* de erfenamen der gereformeerden, maar *formeel* zijn wij buiten het spoor, en hebben dus rechtens geen aanspraak op de goederen der Gereformeerden. Verlaten we nu onzen weg en keeren wij terug door ons met de doleerenden te vereenigen, dan is alles in 't rechte. Maar de doleerenden kunnen en mogen zich niet met ons vereenigen.

Kerk-formatie en kerk-reformatie deze twee woorden beheerschen de geheele kwestie. Duidelijker dan ooit is het gezegd. Wij staan, zoo zegt de *Heraut*, op geheel nieuwe basis; wij zijn iets geheel nieuws. Ons treft van de zijde der doleerenden thans hetzelfde verwijt dat onze vaders in hunne dagen trof van de zijde der Roomschen. Deze zeiden toen, dat zij van de kerk zich hadden afgescheiden; en nu zeggen de doleerenden: dat wij ons van de gereformeerde kerk hebben afgescheiden.

Was van de zijde der broederen dit verschil van den beginne af even duidelijk gesteld en met even zoovele woorden gezegd als dit in de *Heraut* van 27 Mei is geschied, dan waren de aanvallen niet gericht tegen het Statuut, maar tegen het bestaan der kerk, en de vraag: Is persoonlijke afscheiding van de Hervormde kerk geoorloofd of niet? zou de eenige vraag gebleven zijn, waarover men had kunnen trachten tot eenheid te komen.

Nu is het gezegd dat we *geestelijk* zuiver liepen, maar *formeel* eene fout begingen.

En inderdaad is dit niet te loochenen, indien de apostelen des Heeren *formeel* gedaan hebben wat de doleerenden thans deden. Maar zij deden dit niet. Ook *formeel* deden zij wat wij deden. Die Christenen werden kozen zich opzieners over zich. Deze opzieners waren de opzieners der gemeente en niet over hen die van de Synagoge waren.

En ook in de dagen der reformatie was het niet anders.

Dat, bij wat men de reformatie der kerken noemt, de formeel kwestie is alles beheerschende geacht wordt, is duidelijk. Zij staat dan ook in rechtsstreeks verband tot het bezit der kerkelijke goederen. Het *geestelijk* recht op het bezit der goederen van de Gereformeerde kerk zal wel geen doleerende aan de Chr. Geref. kerk willen ontzeggen. Zij willen echter voor zich het recht op het bezit der goederen handhaven door zich niet af te scheiden.

Zoolang echter Art. 28 onzer Belijdenis onveranderd blijft, beweert ik, dat het gereformerd is dat de geloovigen zich *afschieden* van degenen die niet van de kerk zijn; en dat het *niet* gereformerd is dat eenige leden eener gemeente een kerkeraad verkiezen om mede als kerkeraad te staan over hen, die van de kerk niet zijn of dit niet willen wezen.

Volgens dezen *Heraut* weten wij er geen weg mee als er plaatselijk eene *massale* actie komt tegen de Synodale Organisatie; daar biedt onze kerk geen kader voor.

Stel u dus voor dat de gemeente Reitsum gekomen was bij onze Classis om zich met onze kerk te vereenigen, dan wisten wij er geen weg mee. 't Is wel

treurig, als 't zoo ware. Maar 't zou gebleken zijn niet het geval te wezen. De leeraar en kerkeraad der gemeente zouden zijn opgenomen in het kader, en de gemeente zou zijn erkend als eene gemeente der Chr. Geref. kerk, hetzij dan met of zonder kennisgeving aan de regering; met of zonder eenig ander reglement dan de D. K., geheel overeenkomstig hetgeen zij het liefst gewild hadden. Het rechtsbezit, het beheer en bestuur der Kerkelijke goederen hadden ze naar eigen welgevallen kunnen regelen.

Maar noemt men het ook *eene massale actie* wanneer een kerkeraadlid de leden der gemeente oproept om een kerkeraad te benoemen die met hem de Synodale organisatie van de gemeente afwerpt en de geheele gemeente vrijmaakt, dan stem ik gaarne toe, dat wij hiermee geen weg weten en dat onze kerk hiervoor geen kader biedt.

Zoo toch is het te Kampen geschied, en nu heet de Hervormde gemeente te Kampen eene kerk die het Synodale juk heeft afgeschud.

Indien nu die vrijgemaakte Hervormde kerk met de moderne predikanten en leden, tot onzen kerkeraad komt om zich te vereenigen, dan weet ik inderdaad er geen weg voor.

En ik wil er ook geen weg voor zoeken. Voorzover de opzieners en leden der Herv. kerk te Kampen gereformeerd belijden en leven, wil ik gaarne naast hen leven en broederlijk met hen verkeer, maar kerkelijk mij met hen en allen die tot die kerk behooren, te vereenigen, wil ik niet, omdat ik het niet mag.

Wel zegt Ds. Ploos van Amstel dat dit slechts *idealiter* zoo is, maar, indien het alleen *idealiter* is, dan mogen men toezien dat een bloot denkbeeldige toestand, die in de werkelijkheid niet bestaat en volgens onze Belijdenis ook niet kan of mag bestaan, geen oorzaak worde van blijvende scheiding. Vereeniging van alle Gereformeerden is plicht, maar indien er Gereformeerden zijn die om een formeel, d. i. in dezen, een denkbeeldig verschil de vereeniging onmogelijk maken, dan mogen zij toezien Wij, die geen kans zien om in een luchtkasteel te gaan wonen, zijn in dezen niet aansprakelijk.

Niet het Reglement, maar het luchtkasteel is de hinderpaal. Och, dat Reglement kunnen wij gemakkelijk veranderen. 't Is maar een Reglement. Wij hechten er niet aan. Een ander Reglement is ons ook goed; en beter nog liever; maar een *Kerkelijke Kas* die wel *Gereformeerden* kent, maar niet de *Gereformeerde Kerk* is ons, of laat ik liever zeggen: mij, eene daadwerkelijke verloochening van de Gereformeerde Kerk.

DE COCK.

Politieke Beschouwingen.

Zoo is dan wat lang gevreesd werd, reeds geschied: Keizer Frederik III van Duitschland is niet meer. Nauw aan de regering van de machtigste en invloedrijkste natie is hij snel, trots energie en toewijding, weggeraapt tot een aandoenlijk getuigenis, dat God de Heere den geest der vorsten afsnijdt als druiven' en ook hunne heerlijkheid is als een bloeme des velds'!

Europa koesterde van hem zeer vreedelievende verwachtingen. En niet ten onrechte. »Wie eenmaal gelijk ik, de verwoestingen des oorlogs gezien heeft,» zeide hij eens, »zal niet lichtvaardig een oorlog uitlokken.» Bovenal sympathiseerden de liberalen in Duitschland met hem. Van zijn regeringsbeleid hadden zij veel in liberale richting verwacht, wijl hij reeds vroeger zich »vrijgevoerd» dan zijn vader op godsdienstig gebied had getoond, en gedurende de maanden zijn regering deed blijken, dat hij 't scheepje van Staat in liberale wateren wenschte te sturen. Ook de proclamatie, waarmede hij de regering aanvaardde, ademde een liberalen phylosophischen geest. De Christelijk gezinde staatslieden in Duitschland en daarbuiten zagen dan ook niet zonder vrees de toekomst tegemoet. Doch de Heere regeert! . . .

Thans heeft deze overleden oudsten zoon, als Wilhelm II den troon van 't Koninkrijk Pruisen en 't Keizerrijk Duitschland beklommen.

O als wij even indenken wat toenemende smarten in 't Keizerlijk gezin sinds enkele maanden geleden zijn, wat schoone verwachtingen daar eensklaps afgesneden werden, dan weenen wij mede. Maar — als dan tevens het verschil ons voor den geest treedt tusschen hetgeen Frederik III wilde en de verwachtingen, die Wilhelm II doet koesteren, dan worden wij dankbaar gestemd voor hetgeen de Heere Europa in dezen Vorst schijnt te geven.

Getuigen zijn korte woorden aan 't leger en de vloot reeds van een eigenaardige kracht en van aantrekkelijke hartelijkheid, de proclamatie »aan zijn volk», waarmede hij zijne regering aanvaardt, doet onwillekeurig vragen: sinds wanneer werd van vorstelijke lippen zulk een woord vernomen?

»Gods raadsbesluit heeft ons op nieuw in rouw gedompeld,» zoo vangt dit woord aan, dat voorts in kinderlijke achtung en waardeering van zijn vader voor het woord van dezen in betrekking tot diens

vader niet onderdoet. Maar, terwijl dit meer breed en koel beredeneerd dan krachtig en hartelijk was, is dat van den jongen Keizer blijkbaar frisch als uit het hart geweld, krachtig en doortinteld van vrees voor en gevoel van afhankelijkheid van God, welke niet bloot tmaatschappelijk, maar ook 't godsdienstig welzijn des volks doen behartigen. Hoer slechts:

» . . . Op den troon mijner vaders geroepen heb ik opziende naar den Koning der koningen, de regering aanvaard en de gelofte afgelegd, dat ik, naar het voorbeeld mijner vaders, voor mijn volk een rechtvaardig en goed vorst zal zijn, godsdienst en godsvrucht aankweeken, den vrede beschermen, de welvaart des lands bevorderen, armen en verdrukten bijstaan en een getrouwe bewaker der gerechtigheid zijn.

» Wanneer ik God om kracht bid, nodig tot het volbrengen van dezen koninklijken plicht, dan doe ik dit, steunende mede in vertrouwen op het Pruisische volk, waartoe onze geschiedenis mij recht geeft. In voorspoed en tegenspoed is het Pruisische volk steeds getrouw gebleven aan zijn koning. Op deze trouw reken ook ik, in het bewustzijn, dat ik deze ook van mijne zijde van ganser harte beantwoord, als de getrouwe vorst van een getrouw volk, beiden sterk door toewijding aan het gemeenschappelijk vaderland.

» Dit bewustzijn der wederzijdsche tegenegenheid, welke mij met mijn volk verenigt, schenkt mij het vaste vertrouwen, dat God mij kracht en wijsheid zal verlenen om mijn koninklijke regeringsplichten tot heil des vaderlands uit te oefenen.

Wanneer een woord van den machtigste der vorsten zulk een geest ademt, dan worden onze goede verwachtingen voor het heil der Europeesche volkeren vermenigvuldigd.

Zulk een woord toch doet reeds in 't algemeen zeer veel goeds in Christelijke richting bij 't volk. En als wij bovendien bedenken, dat Duitschland onwillekeurig den gang der Europeesche zaken beheerscht, dan hopen wij weer en zien in 't optreden van zulk een Keizer een krachtigen dam tegen 't voortwoelen der revolutionaire beginselen in 't leven der volkeren en een sterke bemoeidiging voor de Christelijke partijen in alle landen van Europa, wier beginselen tot dusverre door de machtigen der aarde meestal met een verachtelijk schouder ophalen werden begroot.

Maar zulk een vorst zal ook niet lichtvaardig zijne volkeren in een oorlog werpen; daarvoor gevoelt hij te diep zijne verantwoordelijkheid voor God. Moeielijk, bedenkelijk is en blijft voorspanden de staatkundig toestand in Europa. Doch Wilhelm's optreden zal daarin voorzeker geen verandering ten kwade brengen; ook hij wenscht »beschermers des vredes» te zijn. God zij met Hem en verwekke genadig meer vorsten, die Hem vreezen!

NOORDZIJL.

Leeraars, Docenten of Professors.

De hoogleeraar Gooszen wijdt in de *Kerk. Ct.* Nr. 23 een geheel artikel aan »de Vragen en bezwaren» in betrekking tot de vereeniging met de Doleerenden, door Doctent de Cock in ons blad behandeld.

Genoemde redakteur maakt zich vroolijk, als er zich maar verschil openbaart. Hierover hebben wij het nu echter niet. Wel over het advies: dat de redakteur aan Br. de Cock geeft om zich niet langer met *leeraar of docent* te vergenoegen, maar *professor* te worden, als de Theol. School zich maar noemt »Gereformeerde Universiteit» is het zaakje in orde. Dit advies dient echter kennelijk om met de Vrije Universiteit en Prof. Kuypers den draak te steken.

De kerkelijke hoogleeraar Gooszen wijst dan op de ruimte van art. 99 der wet op het Hooger Onderwijs; daar dit zoo vrijgevoerd mogelijk is ten dezen opzichte. Z.H.Gel. is echter hiermede nog niet vrijgevoerd genoeg, of ziet niet ver genoeg in de wet. Want in Art. 103, en 105 en 106 staat: dat de »Hoogleeraar» aan de bestaande Kerkelijke Kweekscholen en Seminaria »bij plechtigheden der universiteit rang en zitting hebben nevens die der universiteit.» En de studenten of kweekelingen hebben toegang tot al de lessen der hoogleeraar.

Wij willen niet als de *Nieuwe Zwolsche Ct.* dit als »eene ongepaste spotterij» en »een platte flauwe aardigheid» opvatten. Daartoe is o. i. Prof. Gooszen te beleeft.

Doch wel willen wij Z.H.Gel. herinneren, wat vóór zijn professoralen tijd gebeurd is, — dat nog verder gaat dan art. 105, — en den Leidschen Senaat van hoogleeraar eere aandoet. Bij gelogenheid van 't derde eeuwfeest der Leidsche Hoogeschool in 1875, gingen dezen met hunne invitatie ook buiten de stad, en zijn er van het Docenten-kollege plechtig tot dat feest genoodigd: »twee Hoogleeraar.»

De promotie van Prof. Gooszen komt dus iets te laat.

Onze kerk hield zich altijd liefst bij de nederigen. De officiële titel der leeraar was in het eerst zelfs »hooftonderwijzer.» Later »docent»; hoewel met de mode van den dag door de kinderen, als zij groot worden, soms andere gebruiken in huis komen, en ook zoo de Professors-titel voor de Theologie en Oude talen onderwijzende leeraar werd ingevoerd door de h.h. studenten.

Nu deze titel evenwel zoo goedkoop is, dat de spulman zich dien niet zelden toewijgt enz. zal men daar kwalijk meer hoogmoed of zelfverheffing in kunnen zien. Overmits echter kleinsteedsche en staats-schuldsche kleinzieligheid daar soms al te veel verhooging in schijnt te zien — zij in zoover Prof. Gooszen voor zijn woord ons respect geboden.

INWENDIGE ZENDING IN DE PROV. FRIESLAND.

Hoewel ons uit verschillende deelen des lands pakketten boekjes en traktaatjes worden toegezonden, mogen we toch wel veronderstellen, dat de Bijbelcolportage, uitgaande van de Commissie van Inw. Zending in Friesland niet algemeen bekend is.

Friesland en de Friezen zijn wel bekend, meent men. Van den godsdienstigen toestand in Friesland schijnt men al heel weinig te weten. Vandaar, dat menigeen zegt, als men iets van den godsdienstlozen toestand mededeelt: »Dat hadden we in Friesland zoo niet verwacht!»

Friesland heeft streken, waar men in 't algemeen »vóór de waarheid» is; maar daartegenover staan streken, waar men in sommige dorpen zelf niet één ontmoet, die den Bijbel erkent voor het woord van God. Duizende menschen staan in godsdienst-onkunde met vele heidenen gelijk. Voor velen is de Bijbel een onbekend boek. Zeer velen hebben geen Bijbel in hun bezit. Onder de tegenwoordige omstandigheden moet een arbeider al bijzonder veel belang bij den Bijbel hebben, zal hij hem koopen. Gelukkig zijn we tot nu toe steeds voorzien van Christelijke lectuur, die we gratis kunnen verspreiden.

O, de oogst is zoo groot; mocht de Heere des oogstes arbeiders zenden!

J. VELTMAN.

Drachten, 4 Juni '88.

Voor de Colportage in Friesland. Gevonden in 't kerkzakje te Spijk Prov. Groningen f 2 50

Zeer geliefde Broeder!

Reeds lang verzuimde ik, U te schrijven en wel bepaald over de nieuw gebouwde kerk en pastorie te Hoek van Holland. Den 24sten Juni e.k. zal de kerk, zoo de Heere wil, aan zijnen dienst worden gewijd.

Dat had ik dertien jaar geleden niet durven denken, toen ik voor het eerst aldaar in een rieten keet voor de polderjongens optrad. Wie kon toen zien, dat God uit dit geringe werk zulke heerlijke gevolgen zou doen voortkomen?

Reeds twee jaren heeft Ds. Krohne zich met zijn gehoor in een houten kerkje opgehouden, welk kerkje voor mij en andere broeders onderlingen voor zijne komst zoo menigmaal ten zegen was onder het voorgaan tot stichting van een volk, luisterend naar het gesproken woord. Zoo begon de Heere te Hoek van Holland in een kerk van riet door den kolporteur, zette het werk voort in een kerk van hout door onderlingen, en thans in een kerk van steen door een aldaar gevestigd Herder en Leeraar, die onder den zegen des Heeren eene gemeente kan stichten en uitbreiden, indien de Hoek van Holland zelf in de toekomst maatschappelijk meer uitbreiding verkrijgt.

Gij begrijpt, geliefde Broeders! dat ik dit werk des Heeren met de meeste belangstelling gadesla, en den bloei en het welvaren daarvan zoek te bevorderen. Het strekt mij dan ook tot innig genoegen, dat de Comm. van de Prov. Synode van Zuid-Holland zich voor den kerkbouw zeer heeft geïnteresseerd. De vrienden aan den Hoek hebben niet stil gezeten, maar aangenaam medegewerkt. Het volgende uittreksel uit een door mij ontvangen brief moogt gij ook wel lezen:

»Onze kerk zal D. V. den 24sten dezer worden ingewijd, ofschoon er nog veel in ontbreekt, o.a. gordijnen voor de heete zonnestrallen, het verven der banken enz. Mejuffr. H. Bergrene en Mejuffr. C. Bos zijn als Commissie gevormd en ondergeteekende blijft natuurlijk niet achter om giften ter verkrijging van bovenstaande in te zamelen. Wij doen al het mogelijke, om op eerlijke manier de goede zaak te bevorderen, en daar wij weten, dat gij ons gaarne, indien gij kunt, wilt helpen; zoo is ons verzoek, dat gij in de plaats uwer inwoning en op uwe reizen voor ons bij de vrienden giften zoekt te ontvangen. Uw vriend, S. Naber.»

Nu komt het mij zoo voor, geliefde Broeder, dat gij ongetwijfeld zoowel als ik in het werk der evangelisatie aan den Hoek van Holland zeer groot belang stelt, en dat het daarom uw hart zoowel als het mijne treft eene vrucht van het reeds verrichte werk te aanschouwen, zoo dat zich twee vrouwen als Commissie bereid verklaren, om het hare te doen, om geheel naar het karakter der vrouw, de kerk inwendig van het nodige te voorzien.

Onder het lezen van bovengemelden brief dacht ik onwillekeurig aan een paar zangregels uit Psalm 68:

»De buit van 't overwonnen land
»Viel zelfs den vrouwen in de hand,
»Schoon niet mee uitgetogen.»

Ik twijfel er niet aan, of gij zendt aan deze zusters of aan mij onmiddellijk eene gave, die dan van de Comm. voor Inw. Zending in Zuid-Holland en in de Bazuin worden verantwoord. Vooral onze jongedochtersvereenigingen zullen, naar ik hoop, om strijd hierin medewerken. En als elk iets doet, dan is dit zaakje spoedig in orde. Daarom raad ik, eenvoudig een gave te zenden per postwissel, waarop staat: »Gordijnen en verwerk voor den Hoek van Holland.»

Mogen wij 31 Dec. '88 met vrede kunnen terug zien, op wat wij dit jaar met onze stoffelijke gaven voor den Heere hebben gedaan. In deze hope door het geloove Christi,

Uw u immer liefh. Br. en dw. dienaar in het werk des Heeren,
K. DE GEUS.

Bijbel-dépôt Leiden.

Bijbel- en Traktaatverspreiding Noord-Holland.

Sedert Augustus 1887 wordt er op den markt te Hoorn gewerkt met een Bijbelkraam. Duizende traktaaten zijn reeds uitgedeeld, om allerwege een Godswoord

te brengen. Wie wil dien arbeid steunen? Wie helpt ons aan traktaaten?

Namens den Kerkeraad te Hoorn,
W. B. RENKEMA, pred.

De Commissie van Inw. Zending in Noord-Holland beveelt bovengenoemde Inw. Zendingarbeid ten eerste aan. Wordt de gemeente te Hoorn in dit heerlijk werk rijkelijk gesteund.

Namens haar,
L. NIELSENS, Praes.
R. MULDER, Vice-Praes.
D. HAGENS, Penningm.

Reeds ontvangen: van de Inw. Zending Comm. te N. H. voor f 20,00 trak'taten.
R.

Amsterdam, 8 Juni 1888.

Nauwelijks is de Vereeniging: het Supplementiefonds ter Christelijke verpleging van arme en hulpbehoevende Krankzinnigen te Amsterdam tot stand gekomen, gesteund door de belangstelling van velen, die zij als leden mocht inschrijven, of reeds werd zij aangenaam verrast met eene belangrijke gift van f 200, die kort daarop gevolgd werd door eene nog grootere van f 500, beide van Mejuffrouw de wed. de K. Terwijl het bestuur der vereeniging den milden Gever alles goeds ootmoedig dankt voor deze blijken zijner goedkeuring op het werk ondernomen ten behoeve voor de zoo diep beklagenswaardigen, dankt het ook de milde geefster, die niet tot de Christelijke Gereformeerde kerk behoort, een voor vele lidmaten dier kerk beschamend en voor allen opwekkend en navolgenswaardig voorbeeld heeft gegeven. Het voegt daarbij den wensch, dat de Heere, die den blijmoedigen gever liefheeft, haar in ruime mate vergelde, bovendien met de vertroosting des Heiligen Geestes, voor hetgeen Hij haar verwaardigt te mogen doen van hare goederen voor Zijne zaak!

Het bestuur der Vereeniging voornoemd,
J. VAN DER TAS,
Penningm.

's GRAVEMOER. Op 10 Mei is alhier door de bemoeijng van onzen geliefden leeraar Ds. C. J. Eckhardt eene Chr. Geref. Jongedochters-vereeniging opgericht onder het motto: »Uw Koninkrijk kome,» tellende aanvankelijk 20 leden.

Geve de Heere dat wij werkzaam mogen zijn tot onze leering en stichting, tot uitbreiding van Gods Koninkrijk, en tot zaligheid onzer ziel.

Het Bestuur voornoemd,
A. BLOM, Presid.
A. BURSTAP, Penningm.
M. van Iersel, C.D., Secret.

RUSTOORD te ERMELO, 10 Juni 1888.

Heden vond de opening van het »Rustoord» voor zenuwlijders te Ermelo plaats, gesticht door de Vereeniging tot Christelijke verzorging van Krankzinnigen en Zenuwlijders in Nederland.

Geheel afgezonderd van de paviljoens voor de eersten, doet het zich aan het oog voor, als een waar rustoord. Wandelt men van het station Ermelo-Veldwijk, in noordelijke richting, parallel met den spoorweg, hoogstens 2 minuten voort, dan vindt men ter rechterhand, aan het einde eener laan, midden tusschen de dennen en andere boschages, een gebouw in Zwitserschen stijl, dat door zijn uiterlijk en liefelijke omgeving, als tot rusten, te midden der natuur, uitnodigt. — Beneden bevinden zich, behalve enkele slaapkamers, de conversatie- en eetzaal, die op de veranda, welke het geheele huis omgeeft, uitkomen; benevens eene ferme badinrichting en de keukens. Boven zijn de overige logeerkamers, omgeven van een balkon, van waar men een heerlijk gezicht heeft op de omliggende heuvels, en schilderachtig, in de verte, het dorpe Ermelo ziet liggen.

In de groote zaal nu van dit rustoord, waren heden namiddag eene commissie uit het bestuur, met eenige genoodigden recht huiselijk bijeen. — Prof. Wielnga, vice-voorzitter der Vereeniging, opende deze bijeenkomst met gebed en gezang en wees in treffende bewoordingen er op, hoe alle schepsel Gods goed is, met dankzegging genoten, door het Woord en het gebed geheiligd zijnde.

Waar al wat uit 's menschen eigen, zondige natuur voortkomt, de kiem des verderfs en der ontbinding in zich draagt, om hem straks onder zijne eigene stichtingen en vereenigingen te begraven, heeft wat uit God is, het beginsel van leven en vruchtbaarheid in zich; daarom ook zal de moede hier eerst waarlijk wat vinden, wanneer het Woord Gods er grondtoon is en heerschappij oefent, en aan dit Woord van boven, het Woord uit de diepte zich paart, dat uit 's menschen borst oprijst, nadat hij Gods stem het eerst tot zich heeft hooren spreken.

Met het lezen van Psalm 145 en toewijding door gebed aan God dezer inrichting, wenschte spreker dan ook te besluiten; maar vooraf dunkt te zeggen aan allen, die tot de voltooiing van dit huis hadden saamgewerkt en een woord te richten tot den gemeesheer en den Heer en Mejuffrouw Worms, die met de huiselijke leiding van Rustoord belast zijn en hen, die in dit werk hun zullen ter zijde staan.

De plechtigheid werd met een eenvoudigen maaltijd besloten, waarna het heerlijke frische weer gebruik gemaakt werd, tot eene wandeling in het bosch, alvorens men in verschillende richtingen zich weder verspreidde, om huiswaarts te te keeren.

We wenschen van harte, dat de inrichting aan haar doel moge beantwoorden en nieuwe krachten hier gegaard worden, om ze te besteden tot Godes eer.

Het vijftienvig jarig bestaan van het Weeshuis te Neerbosch

is den 13 Juni gevierd onder bijwoning van honderden belangstellende feesgenooten.

Den 6 Juni verscheen het Oosten in een prachtig feestgewaad, in verschillende kleuren, met illustraties: de binnenplaats, een Panorama der geheele Inrichting, de Weezenkapel en het Nieuwe Weeshuis voorstellende. Dit blad telt 3700 abonnees.

Meer dan 800 personen leven in de Inrichting uit 's Heeren hand; 180 jongens leeren verschillende handwerken, en 390 bezoeken de school, aan wier hoofd staat de heer B. v. d. Schuur. De weesmeisjes worden opgeleid onder toezicht van Mevr. van 't Lindenhout.

De dag is eerst gevierd door een feestrede van Ds. J. P. G. Westhoff, en het onthullen van een monument.

De heer van 't Lindenhout is door den Koning benoemd tot Ridder der Orde van den Ned. Leeuw.

De Bazuin brengt Mijneer en Mevrouw van 't Lindenhout, hun eigen gezin en die groote familie van pleegkinderen, haar hartelijke gelukwensching en zegenbede toe. Mogen zij eenmaal het gouden feest vieren, toenemende in zegening naar reden van den leeftijd dezer Weezen-kolonie.

Dat dit werk des gebeds en des geloofs onze gemeenten en diakoniën steeds meer tot haren daren plicht mogen dringen en tot beschaming zijn.

Op Woensdag 4 Juli zullen op het Chr. Nationaal Zendingsest te Boekenrode als sprekers optreden de heeren Ds. H. V. Hogerzeil te Amsterdam (openingsrede); S. H. Buijtenendijk te IJsselstein; G. v. Asselt, Zending; Dr. E. Barger te Amsterdam; Dr. H. E. Daubanton te Heemstede; W. baron van Doorn van Westcappelle te 's Hage; Ds. W. H. Gispens te Amsterdam; Ds. C. L. Laan te Rotterdam; Mr. J. F. van Lennep te Amsterdam; de Hr. Looman te Amsterdam; Dr. J. J. P. Valetton te Utrecht; Ds. J. P. G. Westhoff te Amsterdam; Ds. J. H. Wiersma te Amsterdam; Ds. H. Wildeboer te Oude-water; Ds. H. Malcomson te Rotterdam (1ste afscheidsrede); Dr. G. J. van der Flier te 's-Hage (stotrede).

600 à 700 leden van den »Bond voor Chr. Zangvereen. in Nederland» zullen een 8 tal liederen, begeleid door het fanfarecorps »Obadja» onder leiding van den heer Snel, ten gehore brengen.

Op het Zuidersendingsest den 11den Juli a.s. op het landgoed »Goeroe» bij Bergen op Zoom te houden, zullen als sprekers optreden: Ds. B. J. Zwaan te Gouda, openingsrede; Ds. W. H. Gispens te Amsterdam; P. Groote te Utrecht; Ds. C. Hattink te Apeldoorn; Ds. D. J. Karres te Bruinisse; Ds. E. Kropveld te Alblasserdam; Ds. C. J. Lammerink te Scheveningen; de heer W. Lelie te 's-Gravenhage; de heer Mr. O. J. graaf v. Limburg Stirum te 's-Gravenhage; de heer T. M. Looman te Amsterdam; Ds. H. Metz te Schiedam; Ds. P. van Passen te Franeker; de heer Schorl te Amsterdam; Ds. A. Voorhoeve te Amsterdam.

Het 18e Noordelijk Zendingsest zal in 't Oranjeveld gevierd worden 4 Juli a. s.

De Koning van Zweden heeft den Paus een bezoek gebracht, maar hij heeft geweigerd den Pauselijken ring te kussen, en heeft geene verbintenissen willen aangaan omtrent de behandeling der Roomschen in Zweden en Noorwegen.

Wat deed zoo'n Lutheran dan ook in 't Vaticaan? . . .

Men heeft berekend, dat men te Berlijn 45 nieuwe kerken elk met 1500 zitplaatsen zou moeten bouwen om alle catechumenen de gelegenheid te verschaffen, elken Zondag aan den godsdienst deel te nemen.

Een der Joodsche gemeenten te New-York, welke bekend is om hare liberale richting,

heeft besloten, dat zij behalve den geregelde sabbatsdienst ook des Zondagsmorgens een dienst zou instellen. Vele rijke handelaren van New-York maken deel uit van deze Synagoge, Israëls Tempel geheeten. Het besluit dat genomen is, wordt niet door de orthodoxe Joden goedgekeurd, die dit beschouwen als eene ongetrouwheid aan de wet van Mozes.

De wereld-zendingen conferentie te Londen.

Geachte Redactie!

Wij zijn te Londen vergaderd in het uitgebreide gebouw der Christelijke Jongelingsvereeniging, Exeter Hall geheeten, op het strand. Hierin bevinden zich verschillende zalen, restauratie, bibliotheek, schrijfkamer, enz. enz. De ontvangst is bijzonder gastvrij en hartelijk. Mijn broeder B. B. v. d. H. uit Domburg en ik hebben een gastvrij dak gevonden te Finchley, dat wel ruim 2 uur van de vergaderzaal is gelegen, maar dat toch met verschillende onderaardse of andere spoorwegen en omnibussen gemakkelijk te bereiken is. (Dat de afstanden in een stad met ruim 4 miljoen inwoners dikwerf groot zijn, verwondert u zeker niet).

De vergaderingen worden druk bezocht en met bezieling wordt er gesproken. Alleen uit Engeland, Schotland en Ierland zijn 53 verschillende Zendingsgenootschappen vertegenwoordigd door ongeveer 1300 personen, zoo vrouwen als mannen. Dit eerste (het aanwezig zijn van vrouwen) laat zich verklaren, als ik u zeg, dat verschillende van die Genootschappen uit vrouwen bestaan. Meer dan ééne vrouw hebben wij dan ook reeds met warmte de belangen der Zending hooren bepleiten. Uit de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zijn hier 52, uit Canada 6, uit Zuid-Afrika 1 en uit het vasteland van Europa 17 Zendingsgenootschappen vertegenwoordigd (uit Nederland 4) door 220 personen.

Mij dunkt, dat deze cijfers welsprekend zijn, en ons tot diepe schaamte moeten roepen. Of is Groot-Brittanje en Ierland met zijn 53 Genootschappen geen getuige tegen ons, vooral, indien ik u zeg, dat b. v. het in 1887 geslotene boekjaar van één Genootschap (Church Missionary Society) wijst op een ontvangst en uitgaaf van p. st. 238,043,11 sh. en 9 d. (ruim 2,856,500 gulden)?

Dit Genootschap bezit dan ook op Salisbury-Square in de City alhier een groot gebouw, dat wij met belangstelling hebben bezichtigd. De boekwerken door deze Vereeniging op het gebied der Zending uitgegeven, zijn van groote betekenis en van velelei aard, terwijl ook haar Zending-Museum vele merkwaardigheden bevat.

Gij verwacht van mij niet, dat ik in bijzonderheden treden van belangrijke redevoeringen of aangename ontmoetingen. Op elk program waren de onderwerpen aangegeven, terwijl er voor de niet reeds op dat program voorkomende sprekers bijna geene gelegenheid was, om het woord te krijgen. Onder de voor mij zeer aangename ontmoetingen behoort die van den proost Vahl, bij wien ik na de Evangelische Alliantie te Koppenhage met zooveel gastvrijheid in zijne Deensche pastorie was ontvangen.

Vergun mij dit korte verslag te eindigen met de mededeeling eener beschamende ontmoeting.

Gisteren middag hadden wij reeds eenigen tijd aan taf. l. gezeten, en ons in het Engelsch onderhouden met de rondom ons aanzittenden, toen mijn broeder en ik eenige woorden in het Hollandsch wisselden. Niet zoodra was dit geschied, of een heer, tegenover ons gezeten, met wien wij ook reeds gesproken hadden, vroeg ons, of wij uit Holland kwamen. Op ons toestemmend antwoord, zeide hij uit de Kaap-Kolonie te komen en ook Hollandsch te kunnen spreken. Het was Ds. A. W. Murray, wiens oom als schrijver zoo gunstig bekend is, daar zijne werkjes tot rijken zegen zijn geweest. Ds. Murray vertelde ons, dat hij afgevaardigd was door de Theologische studenten in de Kaap-Kolonie. Gij kunt wel begrijpen, dat ik mij bij

deze mededeeling schaamde over den weinigen Zendingstijver, die zoo wel in mijn studententijd als vroeger en later te Kampen openbaar is geworden. Ik zeg niet, dat de Heiden-zending mij en anderen onverschillig was of is, maar hoe gering is de warmtegraad in vergelijking met het verschijnsel, dat Ds. Murray, die pas de Theologische School heeft verlaten, uit Zuid-Afrika als afgevaardigde naar de Zendingvergadering te Londen komt! Ds. Murray vertelde ons, dat zij vooral werkzaam zijn met het oog op de inboorlingen in eigene streken, wat zeker verblijdend heeten mag tegenover zoo menig bericht, dat aldaar voor de Evangelisatie onder de inboorlingen geen hart is.

Ds. Murray hoopt ook van uit Londen Nederland te bezoeken. Het zal hem aangenaam wezen als dan persoonlijk kennis te maken met de Theol. School te Kampen, waarvan ik hem heb meegedeeld, dat D. V. de examens van 3-18 Juli e. k. zullen gehouden worden.

Moge hij dan onder Gods zegen er nog iets toe bijdragen, om de warmte voor de Heiden-zending een hooger peil te doen bereiken!

Indien daartoe ook deze korte mededeeling eenigszins zou mogen bijdragen, zoo zal het mij tot blijdschap zijn. Daartoe zij ons hart vervuld met de liefde van Christus door den Heiligen Geest!

S. A. VAN DEN HOORN.

Londen, 15 Juni 1888.

Ingezonden.

Als altijd, maar vooral in zake de Doleantie, blijven geplaatste ingezonden stukken voor elks verantwoording. — Wij ontvangen ook soms ongeteekende stukken, doch de naam van den inzender moet ons althans bekend zijn.

RED.

Vereeniging met de Doleerenden.

M. de R.!

Beleefd maar dringend verzoek ik voor onderstaande regelen een klein plaatsje in ons kerkelijk orgaan, de Bazuin.

Verblijdend was het voor mij, en zeker voor velen met mij in het Bazuin-nummer onlangs een kort overzicht te ontvangen van de vergadering, die op 12 Apr. j.l. door de Deputaten van het Synodaal Convent met Kerkeradsleden van Doleerende Kerken gehouden is.

Daardoor toch werden wij, die er niet bij tegenwoordig konden zijn, ingelicht aangaande hetgeen die Broeders, met betrekking tot de vereeniging tusschen hen en ons, in het midden gebracht hebben.

Al lezende verblijdde het mij niet minder, dat de vereeniging, welke ook ik begeer niet slechts, maar ook eisch Gods acht, door de Doleerende Broeders oprecht en ernstig begeerd werd.

Toen ik echter verder las, en de bezwaren inzage inzonderheid door den WelEerw. Heer Mr. Dr. v. d. Bergh geopperd, vroeg ik mijzelf af: Is het waar, dat ook zijn Eerw. gelijk weinige regelen te voren te lezen staat, de vereeniging oprecht en ernstig begeert?

Om slechts met het laatste bezwaar, door zijn Eerw. bij wijze van een vraag gedaan te beginnen.

Zijn Eerw. vraagt: »Of de Chr. Ger. Kerk het bestaan durft, om alle Kerken in het Herv. Kerkgemeenschap, ook een Kerk als die te Putten bijv. eene valsche Kerk te noemen?»

Inderdaad, wie had zulk een vraag, en dan nog wel als een »bezwaa» tegen de vereeniging, en op zulk een tijd, en uit zulk een mond kunnen verwachten!

Is daarmede nu niet in eens uitgemaakt, dat althans Dr. v. d. Bergh de vereeniging volstrekt niet oprecht en ernstig begeert, tenzij dan, dat wij Chr. Ger. volmondig belijden, geheel tegen den verklaarden wille Gods gehandeld te hebben, toen wij ons van die kerk afscheidden?

Wie had kunnen denken, dat door een der H.H. Deputaten, die belijdt, dat Zijn Eerw. oprecht en ernstig begeert, dat alle

Gereformeerden één worden, op zulk een ongemotiveerde wijze, het werk Gods in de scheiding van 1834 en volgende jaren tot stand gekomen, zou worden miskend.

Ja, wie had kunnen vermoeden, dat iemand, die zichzelf en een ander beschuldigt, geen genoegzaam schuldgevoel en schuldbelijdenis te openbaren, alsoo zich schuldig zou maken aan de miskenning van Gods groote en heerlijke daden?

Is toch de Herv. Kerk te Putten, wat ze blijken Dr. v. d. Berghs woorden wel is, de ware Kerk van Christus, dan kan het niet missen, of onze Chr. Ger. vadersen te Putten hebben zich schrikkelijk bezondigd, toen zij zich van die kerk afscheidden.

Het kan niet missen of wij, die thans de Chr. Ger. Kerk van Putten zijn, bestendigen die misdaad, waar wij niet met berouw tot de Herv. Kerk wederkeeren.

Een zonde, die niet slechts ons schuldig doet staan voor den Heere, maar volgens het oordeel van Dr. v. d. B. ook de geheele Chr. Ger. Kerk.

Zijn Eerw. spreekt immers wel van Kerken in het Herv. Kerkgemeenschap, niet van Chr. Ger. Kerken, maar van de Chr. Ger. Kerk.

Gaarne zou ik, als men uit de tweede generatie der scheiding, doch in wiens hart, door Gods genade, nog diezelfde geestelijke overtuiging huisvest, die zijne vadersen bezaten toen zij om de waarheid Gods gesmaad werden, aan Dr. v. d. Bergh vragen, willen: wat de kenmerken der ware kerk zijn?

Zijn Hooggeleerde houdt er toch geen andere op na dan onze Belijdenis art. 29 aangeeft; mij dunkt, dan moet eene vraag als door Zijn Eerw. gedaan al zeer te onpas gedaan zijn, en slechts het bewijs leveren van schrikkelijke antipathie tegen de scheiding of de gescheidenen.

Of durft Dr. v. d. Bergh beweren, dat eene Kerk (gemeente) onder de Synodale Organisatie van 1816 de ware Kerk van Chr. is.

En wil men die »kerk» als een gedeelte van het geheel nemen!

Welnu, dan vraag ik Zijn Eerw.: is een kerk waarin men zoo wel een Moderne, een Ethische, enz. als een zoogenaamd rechtzinnige laat optreden om Woord en Sacramenten te bedienen, de ware Kerk v. Chr.?

Is een Kerk, die de heilige teekenen en zegelen van Gods genadeverbond zoowel toedient aan hen, waarvan de opzieners beslist weten dat dit ongeloovigen en goddeloos zijn, als aan de belijders van de leer der zaligheid, en dat zonder de minste vermaning, de ware Kerk van Chr.?

Schreef niet voor eenigen tijd een Bedienaer des Woords uit die Kerk, in een publiek blad, »dat iemand, die in de week den Burgervader vloekte, des Zondags naast Zijn Eerw. aan de tafel des Heeren zat.»

Dit weet ook Dr. v. d. Bergh, ja nog meer, zelfs doopt Zijn Eerw. kinderen uit die kerk, omdat de ouders met mij gelooven, dat de Herv. Kerk te Putten de valsche kerk is.

En wat aangaat het tweede bezwaar door Zijn Eerw. genoemd, mij dunkt, ook dit zegt niets.

Doch ja het zegt veel, maar alleen ten bewijze, dat men iets zoekt tegen ons.

Immers wanneer wij te Putten nu uitgingen, zouden wij even hetzelfde doen, wat wij steeds gedaan hebben, n.l. niet rusten voor wij allen mochten winnen om met ons te strijden voor de eer van Koning Jezus.

Ik herhaal, dit is tot dusver altoos door ons gedaan en wij hopen er in 's Heeren kracht mede voort te gaan al de dagen onzes levens, trots allen tegenstand, niet het minst van hen ondervonden, die zegen met ons eenzelfde Belijdenis te bezitten.

Smartelijk was het voor mij en voor de gemeente, die ik dien, een dergelijke vraag als bezwaar te moeten hooren tegen de vereeniging.

Maar was mij dit smartelijk, verkwikend was het mij op de conferentie van 10 April, het zoo schoone en bezielende

woord van mijn hooggewaardeerden leermeester Doent Lindeboom te mogen hooren.

Een woord met geestdrift uitgesproken, dat tintelt van liefde voor een Kerk, nu reeds meer dan een halve eeuw door God staande gehouden en gezegend.

Wordt door de Doleerende Broeders Zijn Weleerw. onder de tegenstanders der vereeniging gerangschikt, dan rekene men er ook gerust onze geheele Kerk van Putten toe.

Wij wenschen de vereeniging maar slechts op deugelijke gronden, opdat wij één zijnde elkander niet verbijten en vereten.

U Mijneer de Redakteur bij voorbaat dankzeggende voor de plaatsing dezer regelen, geweld uit een hart, dat doleert over zulk eene miskenning:

Noem ik mij als steeds
Uw Eerw. Dienstw. Dien., Vr. en Br.
in Chr. Js.

Putten. G. J. WEIJENBERG, v. d. M.

Voor de platen van den nieuwen Schoolbijkl, in dank ontvangen:

Van J. te 's Hage f 60.—; vriendenkring te Groningen f 4.50; eenige vriendinnen te Baarn f 13.—; gevonden in het kerkzakje te Zevenbergen f 1.—; A. B. te Beilen f 2.50; kerkzakje te Utrecht f 1.—. Utrecht. H. GREILINGER.

Britsch- en Buitenl. Bijbel-Genootschap.

In memoriam. Bij 't graf van den Weleerw. Heer Prof. A. BRUMMELKAMP.

Slaap zacht! Bemide Vriend!

Uw strijd is afgestreden;

Uw dagtaak is volbracht,

Uw Sabbatsrust breekt aan.

Gij wandelt nu in 't licht,

Gekroond door uwen Koning,

Wiens zaak gij hier op aard

Getrouw hebt voorgestaan.

Gij hebt voor 's Heeren zaak

Veel kruis en smaad gedragen:

Verachting, hoon en spot

Om 's Heeren naam geleen;

Nu rust ge van dien strijd

Voor eeuwig bij uw Heiland,

Is wat ge wenscht, vervuld,

Uw laatste strijd gestreên.

Slaap zacht! Uw lichaam rust

Op d'akker van Gods dooden;

Uw ziele juicht bij God

Voor eeuwig voor zijn troon.

Tot straks aan 's werelds eind

't Bazingsgeschal zal klinken,

Uw stof verrijzen zal

Op 't machtwoord van Gods Zoon.

En gij, heerheerlijk dan

Naar ziel en ligchaam beiden,

Van Jezus en zijn volk

Ja nimmermeer zult scheiden.

Slaap zacht! En blijf uw naam,

Uw werk ten rijken zegen

Voor Neerlands Vrije Kerk,

Door God eens uitgeleid.

Dat op die Kerk en School,

Zoo innig zaam vereenigd,

Gods gunste rusten moog

Tot in der eeuwigheid.

Slaap zacht! Uw vriendelijk oog

Is hier op aard gesloten,

Uw trouwe hand verstijfd,

Uw mond spreekt thans niet meer;

Maar toch, hetgeen ge deedt

En door u werd gesproken,

Ons hart vergeet het niet,

Herdenkt het telkens weer.

Slaap zacht! — Ons roept de strijd,

Met allen die gelooven:

Dat Jezus' zaak op aard

Eens zegevieren zal;

Dat eens zijn groote Naam

Van zee tot zee zal ruischen,

Zijn Woord weergalmen zal

Langs alle berg en dal.

Ja Hallujah! Ja!

Ons hart verbaaid die stonde.

Dan is de laatste traan geweend

En wordt, wat hier gescheiden was,

Door God vereend!

Steenwijk. S. W. DIJKSTRA.

Ver. voor Ger. Schoolonderwijs Adres: Ds. T. Bos te Bedum. Filippus en Jachin.

Welken neemt gij?

Niet lang zal het meer duren of met een stortvloed van intekeningslijsten op allerlei scheurkalenders zullen wij weer worden overladen. In dicht en onduidelijk, in ernst en luim, tot in het bespottelijke toe zullen wij onze keus kunnen doen. Voor een bagatel zal men o zoo'n besten en fraaien kalender, zoo het heet, ons aanbieden, en in sommige gevallen nog een lot op den koop toe.

Is het niet gansch natuurlijk, dat velen, aangelokt door de weinige centen die zij maar behoeven te besteden, en door de groote winst die zij kunnen behalen, zich een kalender aanschaffen waarvoor zij het minst behoeven te betalen, en waarmee zij het meest kunnen winnen?

Ook »Filippus» biedt thans zijne intekeningslijsten u weer aan. Wel is hij niet een van de eersten, omdat hij bang is voor hartstochtelijke gejaagdheid, en in vele opzichten op zijn vast publiek rekent; toch kan ook hij niet tot het uiterste toe wachten, wijl hij dan het geduld zijner belangstellende vrienden al te zeer op de proef zou stellen.

Welken kalender neemt gij nu, mijn waarde lezer en lezeres?

Neen, met loterijspel houdt gij u niet op; ook niet als gij er in den vorm van een premie toe wordt aangezocht; dat laat ge aan anderen over; gij verwacht het geluk niet van het lot, maar wel van den Heere; die niet belooft heeft dat de kans van den speler, echter wel, dat de hand des vijftigen zal gezegend worden.

Toch is behalve loten-aanbiedende en humoristische kalenders de keuze nog zoo buitengewoon rijk, dat ge misschien niet

dadelijk kunt beslissen, welken gij zult nemen.

Voor sommige menschen o ja is de keuze zeer gemakkelijk. Als we met aardse goederen bedield zijn, dan nemen we al licht van alles wat; zorgen dat zowel in keuken als in woon- tuin- en slaapkamer een kalender hangt, en geven bovendien een paar dozijn weg, aan hen die er gaarne een hebben, maar geen kunnen betalen.

Als we ons echter bij één exemplaar moeten bepalen, dan zijn we niet altijd zoo spoedig uit den raad; want de eene heeft zoo'n mooi schild, en de andere geeft zoo'n mooi boek; de derde heeft zulke boeiende verhaaltjes; een vierde heeft gemakkelijke raadsels, en een vijfde is zoo buitengewoon goedkoop. Nu is er één kalender, die behalve, dat hij aan al deze bekoorlijkheden tracht te gemoet te komen, nog een eigenschap heeft, die hem van alle andere onderscheidt, n. l. dat

DE ZUIVERE WINST NIET KOMT VOORDEELE VAN EENIG PARTICULIER, MAAR GEBRUIKT WORDT TER VERSPREIDING VAN GEREFORMEERDE GESCHRIFTEN.

Dat is, zooals ge weet, de Scheurkalender van »Filippus», van wien ook in '87 weer vele honderden gratis door het Bestuur zijn verspreid, en die de batige saldo's, zoo hij die heeft, uitsluitend aanwendt om arme zondaren te wijzen op den rijken Jezus; om, naar het bevel des Heeren het Evangelie te prediken aan alle creaturen.

Is dit dan niet een drangreden om »Filippus» Scheurkalender te verkiezen boven elken anderen? al ware het zelfs, dat we een paar stuivers meer moesten betalen, nade-

maal die al weer den arbeid des Evangelies ten goede zouden komen. Dit is echter zoo niet; ziende op fijnheid van schild, op kwaliteit van papier, en vooral op den rijken inhoud, dan kan de concurrentie goed worden volgehouden.

Neen, volmaakt is hier niets, en het eene jaar slaagt beter dan het andere; toch legt het Bestuur op volmaking zich toe, en voor welwillende opmerkingen houdt het zich minzaam aanbevolen; overtuigd als het is, dat de zaak, die het behartigt, niet zijn zaak, maar de zaak des Heeren is.

Is er dan niet alle reden om den scheurkalender van ons Gereformeerd Traktaatgenootschap boven elken anderen te verkiezen? Vooral ook wanneer wij anderen willen verrassen; kunnen we dan wel iets beters doen, dan Gereformeerde lectuur uit te reiken, en ter verspreiding van zoodanige lectuur mede te werken. Is vijftien stuivers ons te veel: nu ook dit jaar zal »Filippus» den kleinen burger en mingevoeden te gemoet komen, door weer een goedkoopere kalender uit te geven, die inzonderheid voor Zondagscholen en Catechisaties zeer is aan te bevelen.

Ook de liefhebbers van boeken kunnen weer tevreden worden gesteld; aangezien aan den kalender een uitnemend werk van vader KOELMAN over de opvoeding der kinderen, dat toegevoegd worden, welk werk met een bijdrage van Professor Wielenga over KOELMAN zelf zal worden verrijkt.

Men wachte derhalve de intekeningslijsten voor zoover zij ons nog niet zijn aangeboden goedgevuld maar af; of ge wilt vast zijn naam op aan den Heer D'Huy te Middeburg; ten einde alle beschikbare exem-

plaren tot het laatste toe worden uitgekoofd, en de Gereformeerde Traktaatverspreiding bij vernieuwing worde gesteuwd. E. KROVELD.

Vereeniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs.

De volgende nieuwe leden werden wederom gewonnen door onzen ijverigen broeder A. Maaskant te Utrecht.

Bolnes.	
L. v. d. Waal. contrib.	f 2.00
Dordrecht.	
Ds. Hoogenhuizen contrib.	> 2.00
Zierikzee.	
Wed. Teunis den Haas contrib.	> 2.00
Werkendam.	
Ds. J. van Haringen contrib.	> 2.00
G. van Oord	> 2.00
L. Bruidgom	> 2.00
Joh. Ippel Bz.	> 2.00
A. Brien	> 2.00
W. v. d. Heuvel	> 2.00
D. C. Hakkers	> 2.00
A. van Driel	> 2.00
H. v. d. Meyden	> 2.00
C. van Driel Mz.	> 2.00
Fred. Kramer	> 2.00
J. Kallewaard	> 2.00

J. NEDERHOED, Penningmeester.

Middelstum, 18 Juni 1888.

RHIJNSBURG, 6 Juni. Heden werd het vijf-entwintig-jarig bestaan der Zondagschool alhier, feestelijk herdacht. Reeds 's morgens 7 uur vergaderden de kinderen ten getale van 250 in de kerk, welke zij na psalmgezang en gebed ver-

lieten, om zich met hunne geleiders, in statigen optocht, te begeven naar de stoomtram te Oegstgeest, die hen door de bekende schoone streken naar Haarlem voerde, en na een oponthoud van 3 uren, onder de goede zorg Gods, terugbracht.

Nu sloten zich de jongere scholieren bij den stoet aan, die, vergezeld door een groot getal belangstellenden, door het dorp naar de kerk trok. De kerk was stampvol.

Ds. Greven sprak nu een woord over de geschiedenis der Zondagschool alhier en hare waarde voor de gemeente, en

BOEKAANKONDIGING.

De onoverwinnelijke Vloot vernietigd. Eene herinnering uit den jare 1588, door E. J. Veenendaal. Utrecht, J. H. van Peursen.

Drie eeuwen zullen weldra verlopen zijn, sedert de zoogenaamde onoverwinnelijke vloot door den adem des Heeren, zooals onze Vaders erkenden, verstoofd is.

Door Philips II, Koning van Spanje, uitgezonden, in overeenstemming met Paus Sixtus V, was het oogmerk, door middel van deze vloot, Engeland en Nederland in de macht van Spanje te brengen, en de letters, zoo werden de Protestanten genoemd, geheel uit te roeien.

Den 31sten Juli 1588 is toen de zeeslag begonnen, en ongeveer een maand later was, inzonderheid door den hevigen en langdurigen storm, de Spaansche vloot vernietigd.

Het verhaal van deze gebeurtenis, dat hier wordt aangekondigd, wordt door den Schrijver met alle nauwkeurigheid, zonder eenige verandering, noch overdrijving, medegedeeld; maar behelst zelfs vele bijzonderheden, die voor menig een, ofschoon niet onbekend met de geschiedenis des vaderlands, belangrijk zullen zijn.

Eene plaat en op den omslag de afdruk van den gedenkpenning, hier te lande van Staatswege uitgedrukt tot voortdurende herinnering aan de groote gebeurtenis, versieren het boekje.

Laat een ieder het lezen. Laten de ouders het hunne kinderen ter hand stellen. Dan, mag men verwachten, zal de echt Nederlandsche geest in ons volk meer en meer doordringen, en een dankbaar nageslacht der helden van de zestiende eeuw in den Almachtigen God zijne toevlucht, sterkte en roem hebben.

Kampen, 14 Juni. S. VAN VELZEN.

Het werk van den Heiligen Geest. Door Dr. A. Kuyper. Eerste deel. Amsterdam, Wormser.

In dit werk, dat in drie deelen compleet zal zijn en dan f 7.50 zal kosten, wordt ons een herdruk geboden van de lange artikelenreeks, die Dr. Kuyper in de »Heraut» schreef over het werk van den Heiligen Geest; benevens van twee stukken, die in de »Heraut» onder een eigen titel (De Heiligmaking en de Liefde) verschenen maar nu als een derde deel onder het werk van den H. G. worden opgenomen. Aan het geheele werk laat de schrijver nu eene voorrede van 30 bladz. voorafgaan. Daarin ontvangen we eene volledige lijst van Owens werken; eene opgave van werken die vroeger en later over den H. Geest zijn geschreven; en eene herhaalde bestrijding van Dr. Böhl.

Wij kondigen dezen nieuwen arbeid van Dr. Kuyper thans slechts met een enkel woord aan. Misschien komen we later op den inhoud terug; er is althans genoeg in, dat bespreking verdient en waarover de Geref. Godgeleerden lang niet eenstemmig hebben gedacht.

Moge dit geschrift er toe bijdragen, om het werk van den H. Geest beter te doen kennen en waardeeren!

H. B.

Militair Tehuis te 's Hertogenbosch.

Ontfangen:

Door Ds. Veltman te Spijk (Groningen) opruiging van een nitvoering der Zang. Vereeniging: Hosanna f 9.—

Van N. N. te 's Bosch > 1.—

Van D. H. Venema te Wildervank > 10.—

Met blijdschap vermelden we deze gaven. Wij bevelen ons Tehuis in aller toegankelijkheid aan.

Namens het Bestuur, J. S. VAN DER LINDEN.

's Bosch, 20 Juni '88.

Korrespondentie.

Bij de predikanten die aan de begrafenis van »Vader Brummelkamp» deelnamen zijn ons nog later opgegeven: Ds. Stuvot van Rottevalle, Ds. Robbert van de Lier en Ds. Brink van Almkerk. Niet Oud. Hartgerink maar Oud. Swagerman was bij de begrafenis vanwege den Kerkeraad van Amsterdam.

Op de herhaalde aanvragen om de Bazuin Nr. 23 en 24, wijzen wij nogmaals op den overdruk van den Heer Zalsman.

In het stuk van den Kerkeraad van Ambt-Vollenhove, omstreeks 't midden, moet gelezen worden: »aan iets anders gebonden.»

Het adres voor de Redaktie is: »Aan de Redaktie van de Bazuin te Kampen.» De posterij weet, waar alles wezen moet.

Tot onzen spijt moeten wij in den laatsten tijd dikwijls de stichtelijke stukken van D. N. en v. A. uitstellen, omdat zij de deugd hebben van niet te kunnen verouden.

Zeer gaarne ontvangen wij mededeelingen over onze Inwendige Zending enz. Doch s. v. p. zoo kort mogelijk gesteld en men overvalle ons niet Dinsdag of Woensdag zelfs met stukken die de volgende week niet meer deugen; ook niet zoo laat met die ontvangsten, anders moeten zij blijven liggen.

Ingezonden stukken worden bij niet-plaatsing niet teruggezonden. RED.

ADVERTENTIE.

Getrouwd te Middelstum 9 Juni '88:

E. KONING

EN
W. STRATING.

SIDDEBUREN.

Kennisgeving aan Familie en bekenden.

Heden verblijdde ons de Heere door de voorspoedige geboorte van een welgeschapen dochter.

J. H. BOS.
A. BOS—KNAP.

KAMPEN, 15 Juni 1888.

Zoo de Heere wil, zullen onze geliefde Ouders

HENDRIK BATELAAN

EN

AALTJE HOOGENDOORN

den 25sten Juni a.s. hunne **25-jarige Echtvereeniging** herdenken.

Hunne dankbare kinderen,
J. BATELAAN.
P. BATELAAN.
H. BATELAAN.
H. A. BATELAAN.
W. BATELAAN.
C. BATELAAN.
B. BATELAAN.

KOUDEKERK A/D RIJN,
18 Juni 1888.

P. D. KOOPMANS en Echtgenooten betuigen door deze hunnen hartelijken **DANK** voor de talrijke blijken van belangstelling, op hun **zilveren feest** ondervonden.

AALSUM bij DOKKUM,
Juni '88.

Aan allen, die blijken gaven van hunne deelneming, bij het overlijden van mijne geliefde Echtgenooten en kind, betuig ik, mede namens de Familie, mijnen hartelijken **dank**.

M. H. WIERSEMA.

WILDERVANK, 19 Juni 1888.

Bij dezen betuigen wij mede namens onze kinderen onzen hartelijken **dank** voor de vele blijken van belangstelling in ons 25-jarig Huwelijksfeest geschonken.

JAK. W. DE VRIES.

A. DE VRIES geb. BOER.

ASSEN.

Heden overleed na een langdurigen sukkelend lijden,

Luitje Weerstand

Wed. VAN LAMERT SNOEK,
in den ouderdom van ruim 49 jaren.

Was haar grootste genot, hier de Gemeenschap des Heeren te genieten, thans mag zij zich voorzeker daarin ten volle verheugen.

Namens Broeders en Zusters,
J. WEERSTAND.

URK,

14 Juni 1888.

Eenige en algemeene kennisgeving voor de vele vrienden der overledene.

Het behaagde den Heere hedenmorgen onzen lieveling

JAN CORNELIUS,

slechts 4½ maand oud, na een kortstondige doch hevige ongesteldheid, weer tot zich te nemen.

A. DEN HARTOGH, v. d. M.
H. A. DEN HARTOGH—

DALHUISEN.

GREESTEREN,
15 Juni '88.

Tot onze diepe droefheid overleed heden de jongste onzer lievelingen

RINKO,

slechts 13 maanden oud.

De God des eeds en des verbonds zij ook onze sterkte.

H. WIND.
G. WIND—

LOOIJENGA.

GRONINGEN, 15 Juni 1888.

Heden overleed op het overwachts, na maanden sukkelend, onze geliefde moeder, behuwd- en grootmoeder

WILHELMINA VAN DER HEER,

Wed. van M. VAN BAREN.

Zij overleed zacht en kalm in den ouderdom van ruim 75 jaren.

Namens kinderen, behuwd- en kleinkinderen,
J. VAN BAREN.

HAARLEMMEER,
18 Juni 1888.

Gisteren ontsliep zacht en kalm in zijnen Heer en Heiland onze geliefde Echtgenoot en Vader

G. J. Reits,

in den ouderdom van 56 jaren.

J. W. DE BOOIJ

Wed. G. J. REITS

en Kinderen.

GRONINGEN,

18 Juni 1888.

De affaire zal op denzelfden voet worden voortgezet.

Gisteren na den avondgodsdienst ging de treurnare door de Gemeente, dat een onzer trouwe diakenen, de Heer

Gerrit Jan Reits,

in den ouderdom van 56 jaren, zacht in den Heere was ontslapen.

De Gemeente verliest in hem een ijverig broeder, en zijn Echtgenooten en kinderen een liefhebbend man en trouwen vader.

De Heere sterke hen in dezen weg en trooste hen over zijne heerlijke standsverwisseling.

Namens den Kerkeraad,
A. JONKHOFF, Scriba.

GRONINGEN,

den 18 Juni 1888.

Heden overleed ten huize van haren Schoonzoon, den heer W. Ruitenbergh, zacht en kalm onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder, Grootmoeder en Overgrootmoeder

Trijntje v. d. Hoek

Wed. P. VAN DEN BURG,

in den ouderdom van ruim 84 jaren.

Wij verliezen in haar een liefhebbende Moeder en hopen dat zij als trouwe volgelinge der waarheid de vrijmakende kracht dier waarheid aan hare ziel heeft mogen ondervinden.

G. VAN DEN BURG—
G. VAN DEN BURG—

BAKKER.

S. KNOPPERS.

G. KNOPPERS—

VAN DEN BURG.

J. KOPPE.

A. KOPPE—VAN DEN BURG.

G. VAN DEN BURG

Wed. W. VAN HAZELEN.

A. VAN BOTTENBURG

vroeger Wed. A. VAN

DEN BURG.

W. VAN DEN BURG.

E. VAN DEN BURG—

VAN SURKZUM.

H. VAN DEN BURG.

C. VAN DEN BURG—

ENZING.

W. RUITENBERG.

G. RUITENBERG—

VAN DEN BURG.

AMERSFOORT,
18 Juni 1888.

Heden overleed in den ouderdom van bijna 73 jaren mijn geliefde Echtgenoot en mijner kinderen dierbaren Vader, de Heer

Arie de Waal.

WED. A. DE WAAL—

SAX.

I. J. DE WAAL.

E. DE WAAL—

VAN DER WIEL.

DORDRECHT, 19 Juni 1888.

Heden overleed onze hooggeachte ouderling

Arie de Waal

in den ouderdom van bijna 73 jaren.

Wij betreuren in hem een geliefden broeder, die in gezonde dagen de gemeente met liefde en zelfverloochening heeft gediend. Hij ruste nu van zijn arbeid en ontvange de kroon, die voor den volhardenden strijder is weggelegd.

Namens den kerkeraad der Christ. Ger. Gemeente (Kromhout),

H. G. DE JONGE,

Pres.

A. VERHOEVEN,
Scriba.

DORDRECHT,
19 Juni '88.

Door omstandigheden biedt zich aan tegen Ang. of Nov., een:

BURGER-DIENSTBODE,

25 jaar, Chr. Ger. en van goede getoelzen. Fr. br. aan den Boekh. H. BULENS te WINTERSWIJK, onderletter A.

Op een dorp in den omtrek van Delft, wordt te koop of te huur aangeboden, om medio Juni te aanvaarden, een flinke

TIMMERMANSWERKPLAATS,

met **Woonhuis**, enkele jaren geleden nieuw opgebouwd, en welgelegen aan den rijweg en het vaarwater. Adres met franco brieven onder lett. U. IJ., bij den Boekh. J. VAN OEL Jr., te Delft.

18de Noordelijk Evangelisch

ZENDINGSFEST

TE

ORANJE WOOD,

op **Woensdag 4 Juli 1888.**

PROGRAMMA'S alléén verkrijgbaar à **40 cents** bij G. J. REITS, boekhandelaar te Groningen.

Speciale retourkaarten met programma voor de **Feesttreinen** verkrijgbaar aan de meeste Stations benoorden **Zwolle van af Dinsdag 19 tot en met Zaterdag 30 Juni**, 's avonds 8 uur.

1ste klasse **f 2.40**, 2de klasse **f 1.90**, 3de klasse **f 1.40**; voor enkele verst verwijderde of meest nabij gelegen Stations iets hooger of lager.

Aan de meeste Stations van den **Ned. Tramweg**, KAARTEN met PROGRAMMA'S tegen **veel verminderde prijzen** verkrijgbaar voor **EXTRA FEESTTRAMMEN**.

Zie voorts de groote aanplakbiljetten.

W. SIKKENS, Secretaris.

Van wege het Gereformeerd Traktaten-genootschap »**FILIPPUS**» is bij den Uitgever J. DEN BOER te Breukelen verschenen:
No. 93. Is er geen duivel? Prijs 1 Ct.
No. LXVI. De wonderbare nitredding (Een verhaal voor kinderen) > 2 >

Op bijzonder verlangen van zeer velen, waaronder vooral ook onzen onvergetelijken Vriend Prof. BRUMMELKAMP, heb ik ter perse gelegd om binnen eenige dagen te doen verschijnen: De **tweede Druk** van het allerkostelijkste werkje van wijlen mijn Vader Ds. G. F. GEZELLE MEERBURG, in leven Predikant te Almkerk en Emmikhoven, getiteld:

Waarschuwend en Besturende opmerkingen over het Bidden.

Met eene voorrede over het Profeteeren, en een Voorwoord van Ds. A. H. Gezelle Meerburg, Pred. te Nijmegen.

Was de prijs van de Eerste Uitgave 60 Cts., opdat 't voor niemand een bezwaar zoude zijn dit boekje zich aan te schaffen, ik heb den prijs van den Tweeden Druk bepaald op slechts **twintig Cent**. Ter regeling van de oplage, wordt men verzocht spoedige opgave te doen bij zijn boekhandelaar of bij den Uitgever A. GEZELLE MEERBURG, te Heusden.

Bij **ZALSMAN** te KAMPEN verschijnt morgen:

TER NAGEDACHTENIS

AAN

„VADER BRUMMELKAMP.”

Dit boekje, dat bijna 60 bladz. groot 8°. beslaat, en **40 cent** kost, bevat alles wat de Bazuin No. 23 en 24 vermeldde van het sterven en de begrafenis van den Overledene.

Alle Boekhandelaren nemen bestellingen aan, en wie **f 0.40** aan den uitgever zendt ontvangt het franco thuis.

De teekening is opgesteld op den 34en Jaargang voor 1889 van het

JAARBOEKJE DER CHR. GEREFORM. KERK

(Vroeger uitgave van **VELZEN** te Kampen.)

Dit Jaarboekje zal voortaan verschijnen onder redactie van Ds. H. G. DE JONGE te Dordrecht en Ds. A. v. d. SLUIJS te Enkhuizen, die voor Kerkelijke opgaven en degelijk uitgebreid Mengelwerk zullen zorgen. Evenals vroegere jaren ook uitgebreide markt-kalender en opgave der watergetijden.

De redactie zal zorgen voor vroegtijdige uitgave in het oude bekende formaat. De teekeninglijsten staan ten dienste voor wie teekenaars wil verzamelen. De Uitgever,

P. v. d. SLUIJS Jr.

ENKUIZEN.

SNELPERSDRUK VAN G. PH. ZALSMAN TE KAMPEN.

Met toestemming van de familie brengt ondergeteekende in den handel, een prachtig goed gelijkend portret van wijlen Prof.

A. Brummelkamp.

Cabinet formaat **60 ct.**, Visite formaat **30 ct.**

Fr. p. post verhoogt beide met **5 ct.**, voor port en emballage.

J. H. BOS.

KAMPEN.

WERKJES VAN NEWMAN HALL.

Kom tot Jezus. Volgt Jezus en Vrees niet, ik ben het! of de stem van Jezus in den storm. Van deze 3 boekjes zijn in Engeland miljoenen ex. verkocht of verspreid, ze kosten 30 ct. per ex. doch bij groote getallen veel minder in prijs.

Ds. J. v. d. LINDEN te 's Bosch schreef onlangs: Wie zendt ons eens een milde gift voor verspreiding van kostelijke boekjes als Kom tot Jezus van Newman Hall enz.

Tegen overmaking van postwissel van negentig centen zend ik de 3 diverse boekjes franco overal heen.

J. H. KNIERUM Uitgever Gorkum. Nog enkele ex. verkrijgbaar van Ds. P. BIESTERVELD, DE ONRECHTVAARDIGE RENTMEESTER prijs 15 cts.

Is verschenen bij J. H. BOS te Kampen:

„**Stemmen der Historie**”

EN

HET REGLEMENT VAN 1869.

DOOR

D. K. WIELENGA,

Prijs 45 ct. fr. p. post 50 ct.

Alom te bekomen, alsmede na toezending van het bedrag, direct van den Uitgever.

1588.

1888.

De onoverwinnelijke vloot vernietigd.

Eene herinnering uit den jare 1588,

DOOR

E. J. VEENENDAAL.

104 bldz. op zwaar papier gedrukt, met eene gravure naar eene tekening van E. WITKAMP Jr.

Prijs f —.75. Per 10 Expl. 6.—. Tegen toezending van een postwissel van f —.75 waarop staat »Onoverwinnelijke vloot», wordt dit werkje franco toegezonden door den Uitgever J. H. VAN PEURSEM te Utrecht.

Nog enkele exemplaren zijn voorhanden van het

CHRISTELIJK GEDEKKBOEK.

OVERDENKINGEN VOOR IEDEREN DAG DES JAARS, uit de werken van

ERSKINE, NEWTON, AUGUSTINUS, SHEPPARD, MARSHALL, BOGUE,

OWEN,

en anderen, verzameld

DOOR

Ds. C. C. CALLENBACH,

440 bladzijden, groot octavo. Vroegere prijs f 1.50. Tegen postwissel à 90 cent, waarop vermeld staat: Dagboek, wordt het thans franco verzonden door den Boekhandelaar BULENS te Winterswijk.